

Zpravodaj 3

Hronovský rebel Schejbal

Dostal cenu ministra a co na to říká? Mám už mnoho cen, ukládám je v krabici.

čtěte na straně 12

Předpověď na pondělí: Zpočátku polojasno, přibývání oblačnosti s boufkami. Noční teploty 17 až 13 st., denní 20 až 25 st. Slabý jižní vítr 1 až 4 m/s.

PC ZAČÍNÁ!

Rukověť pro začínající diskutéry najdete uvnitř Zpravodaje.

čtěte na straně 13

Inscenace roku

Pokaždé, když ke konci roku vyhlásí divadelní periodika anketu o inscenaci roku, zdá se mi, že obecné nároky (a tím i nároky kritiky) na divadlo jako vrcholný umělecký tvar se rozpadají do momentů dílčích uspokojení.

Často se mi zdá, že úspěch přináší zejména nápadně nová forma, s níž jde často ruku v ruce tak daleko jdoucí přeinterpretování dramatického textu, že už jde většinou o jinou – a většinou významově slabší – hru. Přitom chtít nechť pociťuji krizi našeho světa, a nemám teď na mysli různé účetní položky,

ale stav, v němž už není možné pokračovat a jehož změny se z pochopitelných důvodů bojím. Změna, kterou tuším, se nebude ohlížet na lidi jako já, kteří to, co spěje k zániku, reprezentují. Nebaví mě proto v divadle nové obaly, ale hledám nové obsahy. Nacházím je v amatérském divadle – a kupodivu v něm

zůstávají, jejich přenesení do profesionálního provozu se zatím nepodařilo. Možná se ani podařit nemůže a nemá.

René Levínský napsal před časem komedii Harila, kde skupina zkoušených pankáčů pronáší vulgárním jazykem filozofické sentence o právech zvířat, menšin a žen, přičemž na své živobyty si začnou vydělávat prodejem gorilího porna. Heideggerovské sentence složené ze samých vulgarismů byly samy o sobě metaforou myšlenkového prostředí, které nás obklopuje. Harila vyšla tiskem, ale nikdo ji nehraje, protože je „vulgární“. Je to hra o pokrytectví, která se trefila.

Improizační kolos Láhor Soundsystem a zejména filmař a hudebník Petr Marek ve svém Diskrétním dni hráli velmi sebeironický kus o přechodu několika přátel z nekonformního života v komunitě k šosáctví různého druhu a svému sdělení dodali váhy improizační metodou, která nesloužila osobní exhibici, ale zmíněnému sdělení. Pro mě to byl úkaz, jehož podstatě do dneška úplně nerozumím, při kterém mě jednotliví herci drželi v napětí svým absolutním zapojením do jevištního dění, jehož významový řád je jim společný.

Sdílet ten zážitek je možné jediné živou účastí, neexistuje fixovaný text, režijní kniha, filmový záznam je jenom záznamem jedné z variací na téma.

Obě ty inscenace jsme v posledních letech viděli na Hronově, a byly to, při všech nedostacích momentálního provedení, moje „inscenace roku“.

Alena Zemančíková

**Být či nebýt
(módní ikonou)?**

Možná, že si s tím hlavu neděláte. Ale mně to občas přece jen zavrtá hlavou. Co si vzít na sebe do divadla? V ženských kategoriích sice nepatřím mezi dámskou high society, ale ani do poslední kategorie „jak vstala, tak šla“ či „co popadla, to na sebe hodila“. Jako zatvrzelá divadelnice (tj. od rána z domova a téměř denně v divadle) ovšem musím hledat jakési kompromisní řešení, aby byl oděv přiměřený. Jako člověk divadelních terénů znalý si tedy na představení na Nejvyšším

Co přejí Jiráskovu Hronovu k 80. narozeninám do budoucnosti oficiální hosté slavnostního zahájení?

oficiálních hostů
80. JH

Miroslava Němcová, předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Nevím, jestli je možné něco speciálního vymyslet. Osmdesát let, to už je nadprůměrný lidský život. Kdyby tady byl někdo, kdo byl na prvním JH dítětem v kočárku, dnes by mu bylo 80 let. Za takovou dobu je Hronov jako vybroušený drahý kámen. Budu jenom přát, aby – kdokoli sem přijde – o něj dobře pečoval.

JUDr. František Mikeš, 1. náměstek ministra kultury

Přemýšlel jsem o tom, zda jsou v tomto případě osmdesátiny mládí nebo ctihodný starší věk. V každém případě je to tradice, a my bychom ji neměli jen opраšovāt, nebo naopak zpochybňovat jako cosi nebezpečného a neaktuálního. Je to tradice, ve které by se mělo pokračovat, protože přináší užitek a radost. Jestliže dneska je kultura zejména mládeži prezentována docela agresivně, v takové té primitivní podobě zábavy, pak hronovský festival, který v sobě má kulturu a kulturnost přímo v krystalické podobě, musíme podporovat. A ministerstvo kultury jej podporovat rozhodně chce.

Paddy O' Dwyer, prezident celosvětové organizace amatérského divadla AITA/IATA

Jedno z přání je, aby si udržel vysokou kvalitu, je to velký závazek. V naší organizaci AITA/IATA máme motto „Výchova a porozumění prostřednictvím divadla,“ což je esence toho, co pokládám za důležité. Samozřejmě přejí optimismus a vytrvalost. Protože nikdo z nás netuší, co se ve světě stane v příštích osmdesáti letech. Ať už se doba promění jakkoli, je třeba docenit důležitost kultury (a samozřejmě i divadla) v tomto světě. Je to náš velký závazek především vůči mladým lidem. Je třeba jim dát možnost vyjádřit se svobodně prostřednictvím divadla.

Doc. Milan Uhde

Jiráskovu Hronovu přejí dalších osmdesát ročníků.

strana 2 →

purkrabství Pražského hradu rozhodně nevezmu šaty na ramínka a střevíčky na podpatku. Poté, co jsem tu před pár lety zažila tak mrazivou noc, že jsem se při drkotání zubů jen těžko odlepovala od sedadla, či vlhý večer s nájedem komárů, nebo slejvák, který v mžiku zaplavil nádvoří do výše několika centimetrů, dávám přednost praktičnosti před parádou. A u představení typu site-specific v podzemí čistíčky vod s parádou sklídíte spíše soustrastný úsměv. Takže velká večerní róba dříme ve skříni nevyužita.

I když už i v Národním divadle lze zhlédnout značně neformální oblečení, dokladem toho, že do divadla si beze studu lze vzít téměř cokoli, byla má nedávná návštěva londýnských divadel. Při ní jsem ovšem taky pochopila, proč zde mají velmi přísně odděleny vstupy do parteru (s drahými lístky), a na balkony (pro chudý lid neboli plebs). Zatímco v první řadě můžete klidně prezentovat krásnou róbu, na balkonech se módní kreace blíží undergroundu a hippísáckému ležení. Zvláště jsem to pocítila v nedávném letním horku, kdy jsem v poslední řadě obrovského divadla pro více než 2000 diváků, zažila úplně jiný svět. Španělská delegace androšů, zmožených horkem a možná i něčím jiným, tu pospávala v tlkách, nohy pohodlně rozložené na batozích, a kolem nich se vršily hory odpadků z KFC občerstvení. Jak se ovšem zdálo, armádu uvaděčů to nikterak nevyvedlo z míry. Ostatně uvaděči nejsou uklízeči, ti přijdou až po odchodu posledního diváka. Ještě bizarní módu lze zahlédnout v divadle New Globe, kde dokonce můžete podle oblečení rozeznat národnost a někdy i profesi diváků.

Všechno dovoleno – hlásají tedy zahraniční vzory.

Jak se tedy obléci na Hronov? Vystačíme si s jedním či dvěma neutrálními modely? Je zde vůbec šance prosadit se s módní kreací event. stát se módní ikonou? Obě varianty platí. Pohodlná nenápadnost a praktičnost se hodí, a netrestá. Ale přiznám se, že mě baví pozorovat osobnosti, které sem přijíždějí s cílem upozornit (kloboukem, tetováním, účesem či divokými oděvními kreacemi s prvky etno, emo, eko... atd.). Další pozoruhodností, která se dříve nebo později na každém ročníku objeví, je znak příslušnosti k některému semináři. Ať jde o stejná trička (či barevné pomalování), nebo naopak kreativně pojatý zevněšek plný pestrých barev. V každém případě Hronov zažívá jeden týden v roce nebyvalou módní přehlídku (někdy nelze jednoznačně rozeznat, zda se jedná o civil nebo divadelní převlek), a oku lahodící pestrobarevnost. Tak neváhejte a připojte se. Už se těším, kdo a čím překvapí letos.

jas

Recenze

Das Dokumentartheater

Berlín, Německo

Petr Vojkůvka

Připomenutí, že civilizační vymoženost děsivě poničí životaběh. Ženino vyprávění přerušují divadelní akce. Na konci spíš tryzna za zemřelé (přemýšlím: byla by výpověď silnější bez konkrétních fotografií?). Hudba, náhrobky, Osud-Smrt se tam motá víc a víc, reflektor po hrobech, ještě to celé zahalit a zabalit. Ochránit samo o sobě? Před zničením? Před námi? Děkuji za otázky.

Pavel Skála

Citlivá zpráva o tragické události. Obzvláště bych pochválil jednoduchou a srozumitelnou angličtinu, která prohloubila mé porozumění. Líbilo se mi. Děkuji.

Petra Jirásková

Bylo to v pochvalném slova smyslu strašné.

Dokument či melodráma?

Havária černobylské atomové elektrárny ukázala, jak blízko stojíme při bráně smrti, při bráně ekologického sebazničení. Technické a bezpečnostní zlyhání je vždy potenciálně možné. Jeho kombinace s autoritativním totalitním komunistickým režimem však představuje nebezpečný a obudný kruh, v kterém se lidské osudy staly majetkem státu a jejich tragédie státním tajemstvím. Na konci této cesty stojí černobylské memento stále nezlikvidovaný smrtelně kontaminovaný svědek této tragédie – radioaktivní sargofák, zničená krajina a lidské osudy. Člověk nahlídl na okraj inferna.

Fakty jsou známy. Počítáme s nimi, přestali nás vyrušovat. Veríme v bezpečnost současné atomové technologie. Veríme, že tato zhoda technické ignorancie a obudnosti režimu se už nezopakuje. Veríme současné atomové lobbii, veríme, že má inferno pod kontrolou. Zdá se, že memento Černobylu je dostatečnou výstrahou a tak pokračujeme na této cestě na okraji prepasti.

Dokumentartheater z Berlína scénářem, scénografií a režiou Mariny Schubarth nás chce k tomuto okraji připasti znovu přivést, připomenout nám tuto tragédii, zatáhnout nás do jejího epicentra. Aké jsou však základní stavební kamene této inscenace? Krátký tragický příběh manželky, vdovy po hasičovi je vložený do monumentálně působící pohybové a verbální rekonstrukce spomínané události. Před námi se v symetrických pohybových obrazech a v pateticky, expresivně zenejících anglických textech odohrávají osudy hlavní hrdinky, jejího muže a jeho kolegů. Na počátku představení zní mnohohlasný chorál. Hladičko je symetricky rozdělené na dvě části. Středová ulička dělí publikum. Z tmy sledovaná reflektorem po centrální cestě přichází ženská postava. Po schodisku vystupí na jeviště. Postava je stylizovaná, symbolická, oblečená do neutrální šedé látky – do akéhosi mníšského hábitu. Představuje snád symbol matky či země, smrti či utrpení? Nevíme a počas představení se ani nedozvíme. Postava postupně rezignuje na verbální projev, což je však čitelné, postava představení rámcuje – otvírá ho i uzavírá. Inscenace střídá rytmus, převládá však pomalý pohyb – wilsonovský „slow-motion“ bílých postav oblečených v sterilních protiatomových kombinézách. Realitná zvuková koláž, latinské requiem, to všechno podporuje patetické vyznění a tragickou vážnost zobrazovaného. Sme svědky akéhosi rituálu oživené nekropole. Lidské osudy se v tomto zašifrovaném kódu postupně mění na stereotypně zmechanizované neživotné schémy. Monumentálnost symetrické a pateticko-melodramatické divadelní nekropoly tak postupně drtí lidské osudy, tak jako inferno rozpoutané atomové smrti. Na závěr na jevišti aktéři vybudují skutečné hroby – černobílé fotografie – portréty skutečných obětí i s jejich menami.

Je to však ještě stále dokument? Vkrádá se otázka či snaha o emotivní apelativnost nepřekryla autenticitu dokumentu.

Ján Zavarský

Recenze

Marina Schubarth

... a jméno té hvězdy je Černobyl

Hvězda jménem Černobyl

Hned úvodem přiznám, že žánr dokumentárního divadla (či docu theatre, abychom byli na výši doby) oblíbují a proto jsem se na představení berlínských těšil. Dal jsem se však při četbě bulletinu příliš zaujmout strohým (a německým) názvem souboru Das Dokumentartheater Berlin a přehlédli jsem poetický (a anglický) název inscenace ...and the name of the star is Chernobyl. Jak se dále ukázalo, měl jsem na tu poezii (a angličtinu) dát více.

Síla dokumentárního divadla je po mém soudu právě v divadelním ztvárnění událostí, jakou je černobylská tragédie – jejich hrůznost a děsivost se vymyká všední lidské zkušenosti, tím pádem jakékoli jejich fiktivní ztvárnění působí buď banálně nebo přehnaně. Emotivně nejúčinnějším a nejpravdivějším způsobem, jak je jevištně podat, je tedy spolehnout se na strohou a věcnou sílu reálných faktů a zbytek ponechat naší představivosti. (Nebo vyvolat u diváků právě děs z toho, jak je tvář v tvář podobným věcem naše fantazie nedostatečná.)

Inscenace však právě v tomto jde proti samé podstatě žánru. Namísto konkrétních údajů o jedné lidské tragédii sledují dlouhý, herecky velmi monotónní projev lyrického žalu nad ztrátou milovaného muže. Tento velmi nedramatický obraz utrpení je navíc podmalován obdobně „ušlechtilé“ znějící hudbou. Místo snahy postihnout v jednom z černobylských příběhů principy šlendriánu, který k havárii vedl, vidím jen klišovitě lyrické obrazy ženy v bílém (anděl? smrt? osud? samo plutonium? - netuším a luštit odmítám) či lehátek změněných v náhrobky (potíž je v tom, že prázdná lehátka evokují hroby už samy o sobě, takže jejich vztyčení a odhalení fotografií mrtvých hasičů překlopí celý obraz definitivně do banality). Navíc pak předvídatelný typ zlodušského stranického funkcionáře, který odmítá poslouchat odborná varování.

A jeden problém závěrem. Chápu, že angličtina je definitivně univerzálním jazykem 21. století a že u tohoto typu „festivalové inscenace“ značně usnadní komunikaci. Ale vzhledem k tomu, že herectví v „docu theatre“ je především herectví zřetelného postoje, bych rád podotkl, že hraní v jazyce, který pro většinu účinkujících není evidentně mateřský, na potřebné autenticitě herectví notně ubírá a napomáhá tak posunu představení do polohy, kterou bych nazval „univerzálně instantní ušlechtilostí“. Při všem respektu k úmyslům tvůrců a k závažnosti tématu doznávám, že kromě toho, že černobylská tragédie byla hrozná a že bychom na ni neměli zapomenout, že mně z jejich představení nic dalšího nedolehlo. Až člověku přijde, že na tak prosté sdělení je divadla škoda.

Jan Šotkovský

Anděl smrti z Ruska

Povídání s vedoucí souboru Das Dokumentartheater Berlin a autorkou inscenace ... A jméno té hvězdy je Černobyl Marinou Schubarth

Je příběh, který vyprávíte, reálný nebo je to fikce?

Celý příběh je skutečný. To co používáme, jsou prostá fakta. Jsme dokumentární divadlo, takže nejde o žádné dohady o tom, jak se některé věci mohly případně stát, ale prezentujeme je tak, jak se opravdu staly.

Nicméně, přece jen je tu jedna symbolická postava. Ta, která se pohybuje po scéně v bílém a doprovází hlavní hrdinku.

Ta postava je jakýsi anděl smrti, propojení minulosti s budoucností. Je protikladem lidského světa, který je jen dočasný. Je něčím, co se nedá uchopit, tématem příběhu. V souvislosti s touto postavou jsem právě na festivalu zažila horké chvíle. Protože dívka, která ji měla hrát, onemocněla, dostala vysokou horečku, a bylo třeba okamžitě najít zaskok. Takže ta dívka, kterou jste viděli, je Ruska a zaskočila opravdu na poslední chvíli. Na festivalu hrála tuto postavu poprvé v životě.

Váš soubor je složen z amatérů. Ale herečka v hlavní roli – Momo Kohlschmidt – se mi zdála opravdu profesionální.

Paradoxní na tom je, že i když mám v souboru i několik profesionálů, ona to není. Ona je profesionální zpěvačkou, ale herectví dělá amatérsky. Ale záleží to na tom, jak si vysvětlujeme slova „profesionální“ a „amatérský“. U ní to znamená, že nemá v tomto směru vzdělání, ale dle mých kritérií je naprosto profesionální, pokud jde o výkon – má šarm, esprit, hraje tak, jak to cítí.

jas

Recenze

Kusy lidí ZUŠ Žerotín

Olomouc

Petr Vojkůvka

Skvělé příběhy ze života s výbornou náladou pro každý z nich. Pěkné texty, krásná hudba, úžasná práce se světlem. Radujme se, smutek a hořkost přijdou nezávaně.

Jan Julínek

Příjemné setkání pětice mladých lidí. Čitelné představení, které mi rušil přebytek světelných efektů.

Pavel Skála

Příjemný zážitek, který narušoval diskutér na baru. Líbí se mi práce s technikou.

Honza Kroul

Mňága je mé mládí a bylo dost zvláštní vidět současné mládí glosovat svět ve stylu Mňága a Žďorp. Ale podle mého názoru se jim to povedlo s nadhledem mládí vlastním. Jakože fajn.

Petra Jirásková

Vzhledem žánru to pro mě bylo velice příjemné překvapení. Nejsem totiž úplně největší fanda tohoto žánru. Bylo to podle mě dobře udělané i přes to, s jakým textem pracovali. Až mě překvapilo, co z toho textu dokázali vytřískat a pro mě to představení mělo poměrně zajímavou atmosféru. Myslím, že jako start do Hronova, to bylo příjemné překvapení.

V klidném středním proudu

Pojem „zpívaná poezie“ se vznášá kolem básnictví a jeho veřejné prezentace od dob, kdy jsme začali poslouchat jazz a pop a bigbít. Zajímavé je, že i skladatelé minulých století zhudebňovali básně a naopak básníci psali texty pro skladatele minulých století, ale tomu zpívaná poezie neříkáme, to je prostě písňová tvorba. Zpívaná poezie je to až s populární kulturou, s myšlenkou na publikum, v němž může být každý a každého chceme oslovit, protože jde taky o počet prodaných desek a písniček odehraných v rádiu.

Písnička s básnickým textem má zvláštní energii. Slovesné vyjádření je posíleno hudební emocí a hudba je povýšena poetickým slovem: nic z toho ale nesmí být moc složité, což víme nejpozději od úspěchu Suchého a Šlitra. V písni se dá říci i to, co bychom jinak neřekli, protože by nám to připadalo patetické a frázovitě a přehnaně, píseň to ale snese, protože hudba v ní nese vlastní sdělení. Pro dokumentaci tohoto svého názoru doporučuji si někdy jen tak zarecitovat pár textů Jarka Nohavici – budete se divit, jaké to bez muziky jsou staromódní básničky.

Rocková hudba se poetičnu až vysmívá. Činí tak ve jménu životní autenticity, nesentimentálního pohledu svých generačních příslušníků, i z opozice proti „vysokému umění“. Stojí na straně outsiderů, vyvrhelů, rebelů i všelijakých zoufalců. Skupina Mňága a Žďorp už svým polodětským a poloblbným názvem hovoří za všechny, kteří dobře vědí, že nejsou „nic moc“. Ale taky cítí, že „a co má být?“ Jejich písničky jsou integrálními tvary, kdy slova vznikají spolu s hudbou a pro konkrétní interprety a to vše dohromady tvoří jistou poetiku, sebeironickou, skeptickou a celkem vlídnou.

Zbytky lidí ZUŠ Žerotín z Olomouce inscenují texty bez hudby, lépe řečeno přidávají k nim hudbu jinou, začasť v retro duchu. Text takto obnažený ztrácí polovinu původní energie, na druhé straně získává na obecnosti: oni ty banality o kafi, rodinném životě a stereotypch v paneláku interpretují o něco žalobněji než Mňága a Žďorp. Nehovoří v inscenaci jenom o sobě (a proti sobě), ale i o nás v publiku (a trochu proti nám). Vychází jim z toho inscenace velmi typická pro soubor lidí jejich věku, kdy se jedinec děsí životní nudy a stereotypu, protože ještě neví, že takový život je koneckonců docela dobrý, že můžou přijít i horší věci. Herci na drobných situacích odvozených z písničkových textů předvedou, že leccos umějí, vtisknou jim osobní půvab svých typů, docela dobře nás baví. Škoda, že jenom v jednom plánu, že tam v pozadí nevykukuje něco trochu potměšilého, že celá věc tak klidně pluje v klidném středním proudu.

Alena Zemančíková

kolektiv souboru
s použitím textů skupiny Mňága a Žďorp

Recenze

Lidé jsou spokojeni

Nechceme hledat štěstí v mrazáku

Když po posledním představení souboru Kusy lidí utichl dlouhotrvající potlesk, na chvíli jsem v sokolovně zastavil Pavlu Baštanovou a Markétu Zborníkovou a požádal je o odpověď na několik otázek.

Jak vznikl nápad vytvořit představení z textů Mňága a Žďorp?

Pavla Baštanová: Byli jsme velká dramatická skupina a bylo to blbý, protože bylo hodně dětí. Rozhodli jsme se tedy, nás pět lidí, že se oddělíme. S tím, že nás láká divadlo poesie. Začali jsme se babrat v různých textech a přišli na to, že nás baví například Sto zvířat. Po čase jsme však zjistili, že to není ještě to pravé pro naši věkovou kategorii a začali hledat ještě jinde. Mňága se naskytla nějak sama od sebe.

Markéta Zborníková: Našli jsme si v těchto textech téma, které je pro nás schůdné a aktuální. Sedí nám.

Zaslechl jsem, že písničky od Mňága neznáte po hudební stránce. To je pravda?

Markéta Zborníková: Začali jsme s tím, že nikdo z nás Mňágu vůbec nikdy neposlouchal a znali jsme maximálně „Nejlíp jim bylo“.

Pavla Baštanová: Nebylo by dobré je znát. Při vytváření inscenace bychom tím byli hodně ovlivnění.

Jakým způsobem jste texty vybírali?

Pavla Baštanová: Dali jsme na hromadu obrovské množství textů a s tím pracovali.

Markéta Zborníková: Pak vzniklo jedno téma, kterého jsme se chytili a vybírali texty už jenom k němu. Vznikla hořká komedie.

Pavla Baštanová: Nevím, jestli to jde pochopit podle závěru, ale je tam i naděje.

Markéta Zborníková: Je to hodně smutné, ale naděje tam pochopitelně je, protože jsme mladí.

Pavla Baštanová: Už nejsme děcka, ale ještě máme nějaké ideály.

Markéta Zborníková: Nechtěli bychom spadnout do stereotypu s televizí a jídlem a štěstí hledat v mrazáku.

Fenomén Mňága a Žďorp na pitevním stole dobře připravených mediků

Olomoucká partička Kusy lidí svými „Spokojenými lidmi“ (Lidé jsou spokojeni) nabídl zajímavou příležitost nahlédnout na to, co zbude z rockových písní, když jim zmizí chytlavá muzička, dobová atmosféra, námořnické oblečky a v případě Mňága a Žďorp i velmi specifický projev frontmana Petra Fialy.

Dva mladí muži a tři mladé dámy ze ZUŠ Žerotín ve svém autorském představení otevřeli osobitý pohled na svět poloviny devadesátých let, v němž měli tu čest vyrůstat – paneláky, mžikání obrazovek v jejich oknech, šedý stereotyp a do toho z rádií, kazetáků či gramofonů a už snad i CDček bzučí hořce ironická a tehdy velmi populární Mňága. Koláž z textů, jimiž se na koncertech Mňága možná bavili rodiče dnešních Kusů lidí v olomouckém představení, odkládá Fialovu naivistickou hravost. Vypreparováním samotných textů, jejich volbou, řazením i interpretací je pohled Kusů lidí vyostřený. Písňové texty důsledně očištěné od známých nápěvů, dokonce spojené s jinou hudební složkou, jsou scénicky postaveny na stylizovaně chladném deklamování, na přesných zminimalizovaných strojově se opakujících gestech, na vědomě potlačené mimice aktérů. Bezútěšnost a monotónnost zobrazovaného světa podtrhují šedé kostýmy i technicistní LEDkové svícení, které vyvrcholí stroboskopovým blikotem. Nad tím v pozadí praktikáblova hmoty: panelák, sídlák, betonový horizont všednosti. To vše v promyšlené provázanosti evokuje pocit z doby, způsobu života, na nějž si patrně aktéři nejvíce vzpomínají, tady mají svou výpověď: stereotyp, který si ti, co jej žijí, snad ani neuvědomují, neosobní anonymita, nevělost, dálka k člověku, co sedí u stejného stolu. Je tu ale také zoufalé (opět Kusy lidí zachycené s teenagerovským úšklebkem) hledání někoho druhého, nebýt sám „tam v noci pod hvězdami“, třeba na střeše paneláku, nad tím vším. Ale výsledek? Nic. (Pravda tady se má osobní zkušenost s vyzněním představení trochu rozcházet, ležet na střeše třináctipatrového paneláku a počítat hvězdy byl pro mne v sedmnácti nenuďný zážitek).

Co s tím? Olomoučtí, a tady podle mého v souladu s Petrem Fialou, říkají: dál hledat, znovu zkoušet, i když to zas a znovu může být trapné... ale bez toho hledání, snažení už zas jen ráno jako stroj – svět přes namodralé mihotavá okna paneláků, jejichž největší hrůzou není jen bídná architektura, ale hlavně náplň, tedy spíš prázdnota vlastního života.

Znalci Mňága a Žďorp jistě při představení lovili k textům ty správné „písničky“, ale právě důslednost „nemňágovské“ rytmiky a melodiky otevřela v představení cestu k původní interpretaci, k vystavení nového sdělení, s nímž olomoučtí přišli. A nejen to, přišli také s velmi dobrou ukázkou účelné stylizace, velmi dobré kultury slova a také nepřehlédnutelné kolektivní souhry. Byť to celé bylo o šedi a nudě, trapnosti, prázdnotě, samo představení takové rozhodně nebylo. Děkuji za ně.

Roman Černík

Recenze

Levočská divadelní společnost

Levoča, Slovensko

Petr Vojkůvka

Žije si svým tempem. Zdá se, že stále stejným. Herecky to ustál. Velký výkon. Kopie Zelňačky?

Jan Julínek

Úctyhodný výkon, který se však pro mě po 15ti minutách vyčerpal a závěrečný efekt se pro mě nekonal.

Petra Jirásková

Těžko říct, co toho bylo příčinou, nicméně mou pozornost ve střehu neudrželi.

Kateřina Horácková

Byl mi sympatický způsob vyprávění pana Benka. Bylo to, jako kdyby něco vykládal chlápům v hospodě. To mě bylo příjemné. Na druhou stranu mi někdy přišlo, že některé fóry byly naučené, ale většinou jsem viděla přirozenost. Rozhodně bych víc využila všech rekvizit, které byly na jevišti.

Den, kdy ani UFO nelétá

Jistě mi dají všichni za pravdu, že Vlado Benko je herec mimořádných kvalit. Dokázal to již v inscenaci Kapustnica, kterou jsme zhlédli na JH v loňském roce, a bezpochyby to stvrdil i letos, kdy se hronovským divákům představil v monodramatu Pastýř. Současně je i jeho autorem (na motivy Václava Pankovčína) a spolurežisérem (s Ladislavem Péchy). Velkým kladem Vlada Benka je, že dokáže okamžitě navázat s publikem kontakt, bravurně s ním komunikuje, nečiní mu problémy zvládat ostré emocionální střihy, je směšný i dojemný zároveň, dokáže přesně pointovat. Při tom všem je neobyčejně lidský a jeho projev připomíná českému divákovi pábiťelství postav Bohumila Hrabala. Vůbec celkové téma i pojetí odkazuje k „hrabalovskému“ světu obyčejných lidí a lidiček, kteří „cedí skutečnost přes diamantové očko inspirace“. Poezie těchto obyčejných lidských příběhů vyniká ještě více v konfrontaci s novinářsky daleko přitažlivějším světem mimozemských civilizací, ať už jsou tyto realitou nebo výplodem fantazie hlavního hrdiny. Je škoda, že po sobotním odpoledním představení nemůžeme jednoznačně říci, že jsme byli svědky hereckého koncertu, neboť zmíněná repríza trpěla na několika místech především po stránce temporytmické. Zvláště v druhé polovině představení jakoby se prosazoval narativní způsob jevištního projevu na úkor narůstající dramatičnosti a umocňování tématu. Možná to bylo dáno únavou, možná jistou schematičností, v každém případě se v této části odvíjel dialog s pomyslným redaktorem vždy jakoby od začátku bez souvislostí s předchozím. Stejně tak poněkud rozpačitě vyznívaly mezihry, které působily spíše dekorativně než významově. Přes zmíněné výtky jsme zhlédli, dle mého názoru, po herecké stránce jednu z nejkvalitnějších inscenací posledních let hronovské přehlídky.

Milan Schejbal

Recenze

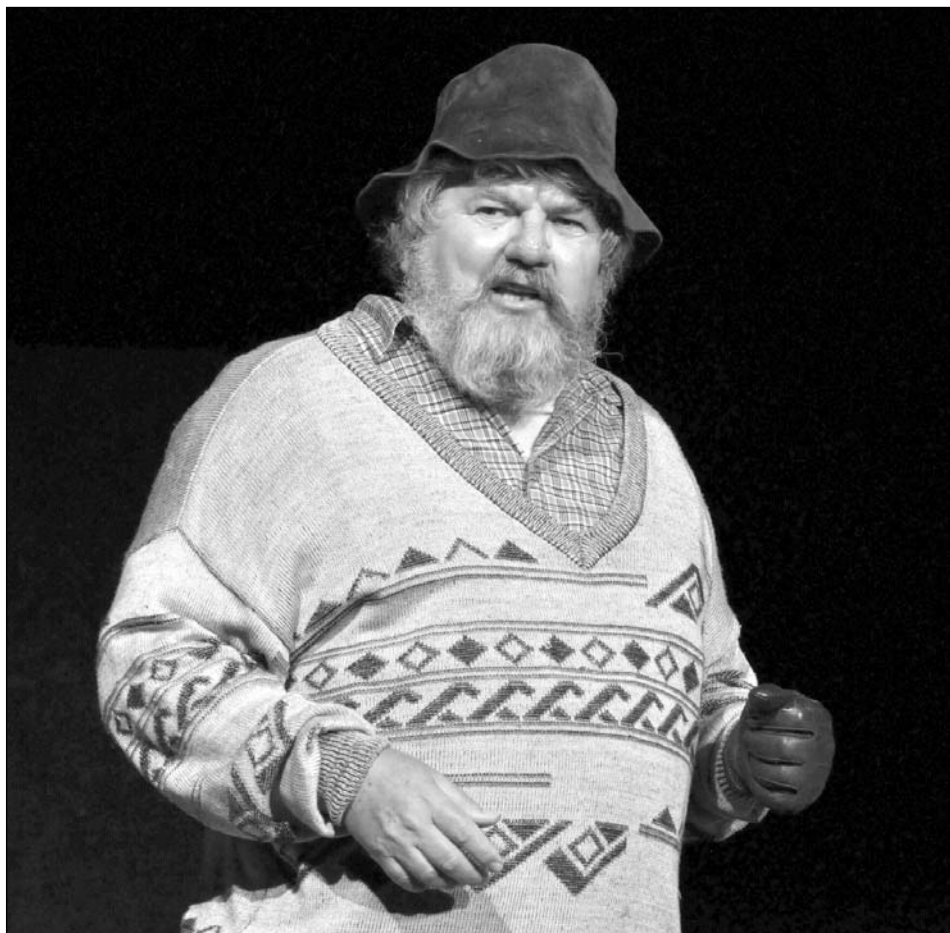
Vlado Benko na motivy Václava Pankovčina

Pastier/Pastýř

Scén(k)y z pastýřského života

Inu, je to monodrama záludný žánr... Frontman levočského souboru Vlado Benko je nepochybně velmi dobrý, charismatický herec a v postavě východoslovenského pastýře/pastiera působí tak přirozeně a suverénně (napsal si ji podle povídek Václava Pankovčina ostatně na tělo), až to jednoho zpočátku skoro zaskočí a vzbudí otázku, kdy už dojde na to „pravé herectví“. V emotivnějších momentech na konci jeho chvíle skutečně přijde, přesto však, že se tu emoce na mé gusto prezentují příliš přímočaře, zážitek z hereckého výkonu nemizí. Nemohu se však zbavit kacířského pocitu, že se tu vůbec myslí víc na herce a na jeho prezentaci onoho pověstného (bez ironie) „zralého mistrovství“, než na diváka a jeho vtažení do příběhu. Sugestivní postava plebejce otlučeného životem, kterou Benko vytvořil, totiž nemá možnost rozvinout se a proměňovat v jednotlivých situacích, i jeho poklidné glosování světa kolem něj, bezelstné a potutelné zároveň, je v mluvě i gestu stále stejné. A jelikož hudebně – pohybové předěly (znázorňující zřejmě střídání ročních dob na salaši) působí jako členění značně mechanicky, začne po jisté chvíli proud pastýřových historek, zážitků a rozjímání unavovat. Není to pravda snadný úkol poutat tříčtvrtěhodinku publikum s nepřítli dramatickým vyprávěním, jehož jediná gradace tkví v postupném zesilování melancholického tónu. (Zkušený divák ostatně asi očekává, že se od rozverných hospodských historek dobereme k něčemu bolavému, že...) A navíc ještě v Jiráskově divadle, kde o navození intimního kontaktu mezi hercem a diváky (nebo zde spíše mezi vypravěčem a posluchači) nemůže být ani řeč. Je to monodrama ale záludný žánr...

Jan Šotkovský

Troufnu si na těžký kalibr

Vlado Benko dostal zrovinka po představení (Pastier) slivovicu od brněnských kamarádů, s kterými si dal rande ve Stovce. A tak jsem vzala při jednom rozhovor společně s gratulací k šedesátým narozeninám, které připadají na 6. srpna. Vlado Benko si monodrama Pastýř nejen odehrál, ale i napsal a společně s Ladislavem Pěchym i režisoval. Vlado, prajem vám všetko dobré k narozkám!

Jak jste se dostal k Levočské divadelní společnosti?

S režisérem Ladislavem Pěchym se známe už dlouhá léta, se svým souborem jezdil po slovenských přehlídkách. Navíc Poprad a Levoču dělí pouhých 25 km. Založili si Levočskou divadelní společnost a mají nádherné divadlo z roku 1750. Ale nemají momentálně stálý soubor, a tak přibírají lidi z blízkého okolí, přátele odjinud. Mezi ně zařadili i mě. Když mě oslovili, vybral jsem si tento titul.

Jak jste přišel na Pastýře?

Chtěl jsem ho dělat už hrozně dávno, řadu let mám text doma. Jde o pouhou reportáž, kterou natočil reportér Václav Pankovčin se skutečným pastýřem. Jde o autentickou záležitost z roku 1993. Možná, že pastýř ještě žije. Příběh mi byl blízký, protože takové lidi u nás potkáváme v každé dědině.

Tak jste se pustil do monodramatu...

Po 42. letech jsem zatoužil po monodramatu. Myslím, že jsem už dospěl do věku, kdy si můžu troufnout na takový těžký kalibr. V Levoči jsem měl krásné podmínky. Mají na vše své lidi a tak jsem si jednu sezónu hověl jako protagonista profesionálního souboru.

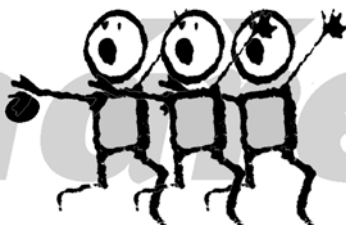
Co vás samotného spojuje s postavou Pastýře?

Postava je mi velmi blízká. Navenek kolem sebe rozhazuje humor a dobrou náladu, je to výtečný vypravěč všech možných příběhů, ale v nitru ho trápí různé věci - v našem případě nešťastný syn, který mu nepřenáší žádnou radost. Spoustu takových lidí znám a někoho podobného máme dokonce v rodině.

len

Jeden den s...

... abecedou

Abeceda divadla aneb Od Lud'ka je všechno dobrý

Abeceda je seminář určený hlavně divadelním začátečníkům. A opravdu – přibližně polovina seminaristů je na Hronově v dílně úplně poprvé. Bohužel hned ráno zjišťujeme, že se nováčci učí rychle: při rychlém průzkumu, kdo šel v kolik spát, láme jeden z přítomných rekord, když přizná, že přišel v osm ráno. Proti únavě nasazuje lektor Luděk Horký okamžitě

Cvičení a hry. Za den si jich užijeme ještě hodně, seminaristé jimi stráví asi půlku času. Tak nejdřív jedna na probuzení:

Do kroužku. Ramsese, duliduli, duliduli, ramsese, arara kjúúú!

Ehm, těžko se to popisuje slovy. Ale na probuzení dobré. Následuje honička – ovšem babu si seminaristé předávají místem, na které ji dostali – loktem, břichem, zády...

Fakt jsou tu začátečníci: „Štronzo je úplně ztuhnutí na místě,“ křičí lektor, když se seminaristé přilíši rozvášňují a nejsou k zastavení.

Grupa se zná teprve druhý den, ale kupodivu to vypadá, že se navzájem stihla už celkem dobře poznat.

Horký je dál stmeluje: všichni chodí poslepu místností, lektor vždy jednoho vykáže za dveře, ostatní otevrou oči, a co nejrychleji říkají, kdo chybí. „Je to dobré cvičení hlavně pro skupinu, která se ještě dobře nezná,“ vysvětluje Luděk.

Irena, Strakonice: Jsem tu poprvé. Luděk je hrozně fajn a má zajímavé hry a nápady. Baví mě všechno, od Lud'ka je všechno dobrý.

Jedeme dál, cvičení stíhá cvičení. Další člověk je za dveřmi a ostatní vymýšlejí, jaký stav nebo emoci bude muset uhodnout. Pak například až nadřazeně zpívají Beskyde, Beskyde (vášeň), nesměle tancují (stud) či se baví o tom, jaké počasí bude při obědě (hlad).

Krátká přestávka.

Luděk mi vysvětluje: „Není to systematická výuka základů divadla, jde spíš o průběžný kurz, jako když maminka učí děti doma.“

Madla, Strakonice: Na semináři jsem v Hronově poprvé. Luděk, to je skvělejší mužskej. Myslím, že jsme si padli do noty a že jsme skvělá parta a že nás úplně parádně stmelil.

„Naším mimozemšťanům,“ začíná po přestávce jedna z dvojic seminaristů číst dopis, ve kterém se snaží vysvětlit mimozemské civilizaci, co je to divadlo. Další dvojice hraje pro UFO etudu. Zná E.T. Shakespeara?

Ondra, Praha: Vzhledem k tomu, že jsem jenom laický divák a nezajímalo mě nic konkrétního, oceňuju, že je seminář obecný. Čekal jsem, že nebude pro lidi, kteří chtějí nějaký konkrétnější směr. Seminář mě zabaví, je to dobrý, diskuse i hry jsou zábavné.

Přichází Jan Šotkovský, dramaturg a recenzent Zpravodaje.

Rozebíráme včerejší představení. Nováčci mají často překvapivě přesné postřehy.

Schválně – kolik seminaristů nikdy nečetlo ani nevidělo Lucernu? No, několik hříšníků se našlo.

Tomáš, Praha: Přijde mi super, že je to obecně o divadle – od diskusí o představeních až po různou teorii a historii divadla, což mě baví, protože o tom zas tolik nevím. Jsem spokojenější, seminář fakt super.

U Lucerny se zdržíme nejdéle, vyvolala nejvíce reakcí. Pozitivních méně. Z některých je mi dokonce trochu smutno: „Po té inscenaci bych už nikdy na Lucernu jít nechtěl,“ svěřuje se jeden ze seminaristů.

Velká škoda!

William Shakespeare byl lepší autor než Jirásek, dozvídáme se od Jana Šotkovského. Ale i tak text spolu s Lud'kem hájí.

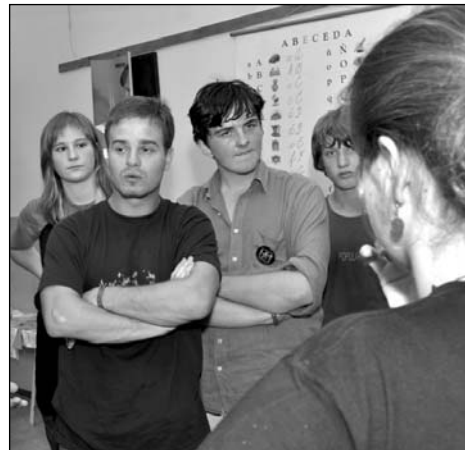
Xobě, vytvořte molekulu o třech atomech! Ano, po dlouhém povídání lektor seminaristy opět rozhybává hrami.

Ykdyž jsem toho dnes viděl už hodně, poslední hra na evoluci opravdu stojí za to. Už jste někdy viděli plnou třídu bezstarostně blbnoucích lidí, kteří si s citoslovci „Bronty! Bronty!“ hrají na to, že jsou brontosauři?

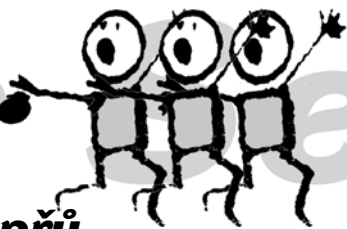
„Zítra se sejdem přesně v devět, ano?“ uzavírá dnešní seminář trochu apelativně Luděk Horký. „Jasně, určitě, to víš,“ odpovídají seminaristé.

Inu – nováčci se učí rychle.

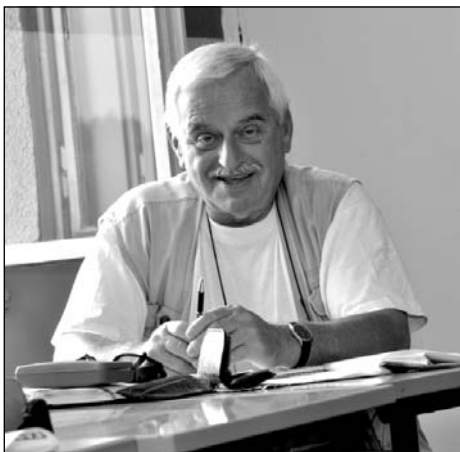
-das-

Jeden den s...

**Michalem, Šimonem a hlavně Pasáčkem vepřů
v semináři D, tedy dramaturgie**

Situace, SITUACE, SITUACE!!!

Seminář Dramaturgie patří k těm, které se musí tzv. vysedět. Nedočkáte se tu tedy pobíhání, lehů, ale ve smyslu vnějších výrazových prostředků je to minimalismus gest, nancí hlasů, smíchu či úsměvu. Dobrodružství tvorby – a jeho vnitřní náboj – ovšem bobtná pod hladinou.

První den prý seminaristé odolávali volání prof. Milana Klímy, skvělého dramaturga a zkušeného pedagoga, „že je možno říci bez uzardění jakoukoli blbost – a právě z nich může vyrůst skvělý nápad“. Tím rozhodně nechci nic naznačovat, jen to, že ve chvíli, kdy jsem vstoupila, už posluchačům bylo jasné, že je nezbytné jít s kůží na trh, a nabídnout ostatním k diskusi (a třeba i kritice) svou představu (jinak by účast tady neměla žádný smysl).

A podrobnosti jsem vyzvíдалa především na dvou mladých mužích – Michalovi a Šimonovi (oslovila jsem je i proto, že právě jejich „prezentaci“ jsem měla možnost slyšet). Michal (loni byl na Hronově v semináři Režie Karla Kříže) právě dokončil první ročník na katedře divadelní vědy na pražské filozofické fakultě, a své studium si velmi pochvaluje. Včetně toho, že v rámci výuky navštěvují i přednášky na DAMU (právě tady poznal prof. Klímu a jeho metoda jej velmi zaujala), tak i to, že na ně pedagogové nasadili tvrdší kritéria nežli na ročníky předchozí. Proto ho nezaskočilo, že práce v dramaturgickém se-

mináři nekončí úderem jedné hodiny odpolední, ale jak říká prof. Klíma: „Když odejdete bez úkolu, to nemám rád!“ Šimon (vášnivý diskutér na divadelních festivalech – před nedávnem jsem ho viděla např. na Mladé scéně v Ústí nad Orlicí) studuje politologii v Brně, a možná, že se dramaturgie pro něj stane v příštích letech nejen koníčkem, ale i něčím víc (zatím skončil při zkouškách na DAMU jako první pod čarou, ale bude to prý zkoušet znova).

Takže s chutí do toho! Každý den musí členové semináře kromě divadel a veselení se stihnout ještě splnit nějaký písemný úkol. V tomto případě to byla vlastní adaptace Andersenovy pohádky Pasáček vepřů. Jediným omezením bylo, že si adaptátoři musí vystačit se dvěma „živými“ osobami. Tím bylo dáno, že neživých osob může být více, takže logicky přišly na řadu buď kombinace muž x žena, nebo dva vypravěči, ale i jeden vypravěč, využívající buď loutek, či různých artefaktů nebo i částí vlastního těla.

Přiznám se, že tvůrčí atmosféra kursu mě zaujala natolik, že bych si to i sama ráda vyzkoušela... Každý z tvůrců před plénem přečte svou koncepci (v případě Michala i Šimona to byly opravdu dramatizace se vším všudy, v některých dalších případech náčrtky, nápady či pouze koncepce pro improvizaci). Tyhle polotovary pak procházejí přátelským hodnocením kolegů, a pak je z různých stran začne

obracet prof. Klíma. Chválí, ale i rýpe, zpochybňuje, navrhuje jiná možná řešení – zkrátka, ukazuje v praxi, jak má vypadat správná práce dramaturga jako „opponenta“ a zároveň „rádce“. V osamělosti psaní si občas člověk neuvedomí, že to, co hezky vypadá na papíře, může být v dramatickém scénickém tvaru za a) neproveditelné, b) nezáživné, c) statické, d) nedramatické atd. atd.

A co jsem si nejvíce zapamatovala? Jsou to zdánlivě banality, ale člověk si je při jakékoli tvorbě musí stále uvědomovat: důležitější než slova jsou SITUACE (či ještě lépe dramatický konflikt). SITUACE je silnější než myslíte. V divadle neexistuje NEBO..., musím se rozhodnout. Po napsání textu si sami pro sebe ověřte – kdyby zhasli, budeme vědět to-též? (Pokud ano, je to rozhlasová hra, nikoli divadelní). Akce by neměla být ILUSTRACÍ slov (a obráceně). Když píšete, měli byste si ujasnit, komu je to určeno (tzv. DIVÁCKÁ ADRESNOST).

U většiny seminářů jsem po první návštěvě tak inspirována, že bych přišla alespoň ještě jednou. No považte, vás by nelákalo vidět, jak si seminaristé poradí např. s úkolem otevřené šance vytvořit na základě textu cokoli, jen ne klasickou dramatizaci. Tak možná přijdu – ráda bych totiž onoho Pasáčka vepřů viděla třeba jako parodii, perzifláž, operetu, muzikál či tělové nebo prstové erotické divadlo...

jas

Na Hronov jsem přijel jako rebel

Režisér Milan Schejbal dostal včera Rcenu ministerstva kultury za přínos amatérskému divadlu.

Máš už podobných trofejí doma hodně?

No, jistě, dostal jsem už mnoho cen. Od frekventantů Kurzu praktické režie jsem dostal i krabici na ceny, protože už jich mám tolik, že se nám nevejdou do bytu.

stvořitel. S Káfou Fixovou jsme hru upravili tak, že se odehrávala na diskotéce a stvořitel nebyl Pánbůh, ale diskžokej. Vyhráli jsme pražskou přehlídku a tamní porota se nějak šprajcla a na Hronov nás poslala.

Anebdivadlo v Hronově (1983), Milan Schejbal v první řadě v bílém

Na Jiráskův Hronov jsi před lety začal jezdit jako prostý divadelník. Pamatuješ na svůj první Hronov?

Přijeli jsme sem jako mladý začínající generační soubor. Chtěli jsme se vymezit proti tomu, co jsme tehdy v divadlech viděli. Původní návrh byl, že se budeme jmenovat Alternativní divadlo, ale protože to byl termín z angličtiny, tak nám to nebylo doporučeno. Působili jsme na Žižkově, tam co je dnes Žižkovské divadlo Jára Cimrmana, a tam nám navrhovali, abychom se jmenovali třeba Žižkovští tryskáči. To jsme odmítli. Nakonec jsme vybrali název, který se alternativnosti nejvíc blížil – Anebdivadlo. Už v roce 1981 jsme s inscenací Candide aneb Optimismus uspěli na pražské přehlídce, ale z kuloárů se nám doneslo, že s tímhle nás prostě nemůžou poslat na Hronov, který byl tehdy strašně oficiální, a přísně se tu hlídala ideologická stránka představení. V roce 1983 jsme podle bratrů Čapků udělali inscenaci, která se jmenovala Adam

Takže jste na Hronov přijeli jako rebelové?

Ano, jako rebelové. Tehdy se tady hrála jen jedna inscenace denně. My jsme hráli ve Žďárkách, protože jediné tam bylo možné postavit arénu. A slavili jsme neobyčejný úspěch. Bylo to neuvěřitelné, asi půlhodinová děkovačka, sami jsme koukali, co se to děje. Druhý den se k nám na ulici všichni hlásili, to bylo kouzelné. Pak jsme za dva roky udělali Lorenzaccia, to byl velký protest, vlastně politické představení, ale mělo své problémy. V Hronově se navíc nepovedlo a moc úspěch neslavilo. A když jsem teď ty lidi, kteří se k nám předchozí dva roky hlásili, zdravil já, zůstal ten pozdrav bez odezvy. Ale zase ti kamarádi, kteří s námi mluvili i přes ten neúspěch, zůstali kamarády na celý život.

Na co z té doby nikdy nezapomenu, byly diskuse o představení. Ne s porotou. Byla tady jedna hospoda, do které chodili všichni mladí – Prajzko. Úplně úžasná zaplivaná čtyřka

s velkým sálem, který byl každý večer narvaný mladými lidmi. Hrálo se, zpívalo. Najednou někdo prásknul do stolu: „Tak a teď se jdeme bavit o dnešním představení!“ A celá hospoda zmlkla a probíhala v ní regulérní nemoderovaná diskuse. Když ses tehdy chtěl dozvědět, jak jsi dopadl, musels jít na Prajzko. To byl pro mě nejsilnější zážitek, který ve mně zůstal.

Hronov byl tehdy asi mnohem komornější, než dnes.

Ano, tak čtyři třídy po – dejme tomu – patnácti lidech. Pak se přehlídka začala proměňovat. Místo ideologů nastoupili odborníci – třeba Jana Paterová. Za té vznikl zárodek dnešního Klubu (nejen) mladých divadelníků. Probíhal ve Velkém Dřevíči a na tehdejší dobu sem jezdili opravdu špičkoví režiséři – Ivan Rajmont, Karel Kříž, Mirek Krobot a Jirka Frehár.

V druhé půlce 80. let na Hronov začal jezdit Petr Lébl, který tu udělal výrazný průvan. Naše generace hrála o tom srabu, ve kterém jsme žili, ale pořád měla ve hrách naději, že to bude lepší. Ale Lébl to postavil jinak: Naděje? Vy si myslíte, že to bude lepší? Tady máte dortem do držky. Tak končila jeho Groteska, tím dortem. Je zvláštní, jak divadlo podvědomě odráží to, v čem žijeme. Lébl jako by v druhé půlce 80. let předznamenával to, že není východisko.

Po revoluci nastala další změna, přišel Milan Strotzer, přehlídka se otevřela všem žánrům, více se otevřel i Klub. A přišla generace mladých divadelníků, která byla taky totálně otevřená, bezbřehá, nic není negativního. Až je člověk musel brzdit. Další generace pak už cítila, že není všechno tak růžové. A dneska je to takové rozkmitané, necítím z mladých lidí žádný celogenerační postoj, spíš si každý hledá své místo individuálně, za sebe.

V polovině devadesátých let se také o divadlo začaly zajímat obory, které se jím nikdy předtím nezabývaly. Ke mně do semináře začali hodně jezdit třeba právníci. Divadlo pro ně nebylo cílem, ale prostředkem. Chtěli si osvojit divadelní metody pro svou profesi. To před revolucí neexistovalo, sem jezdili jen lidé, pro které bylo divadlo cílem. Také začali jezdit studenti uměleckých škol.

Kdybys měl poradit mladým, kteří přijeli poprvé na Hronov, jak tady ten čas nejlíp využít, jaký tip bys jim dal?

Měli by si především uvědomit, že nejsou v seminářích sami. Pokud nejsou hloupí, měli by se učit od ostatních, i těch starších. A jak říkal Werich, pokud ti starší taky nejsou úplně hloupí, budou se zase učit od těch mladých. Je to hrozná síla, když si člověk uvědomí, že patří někam, kde jsou lidi společného zájmu a sounáležitosti a mají si co říct.

David Slížek

Lektorské karty

Mgr. et MgA. Roman Černík,
amatérský režisér, organizátor
kulturního dění, pe-
dagog dramatické
výchovy

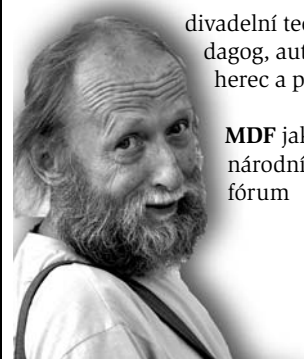
**MDF jako Mezi-
národní diskuzní
 fórum**

Luděk Richter,

divadelní teoretik a pe-
dagog, autor, režisér,
herec a publicista

**MDF jako Mezi-
národní diskuzní
 fórum**

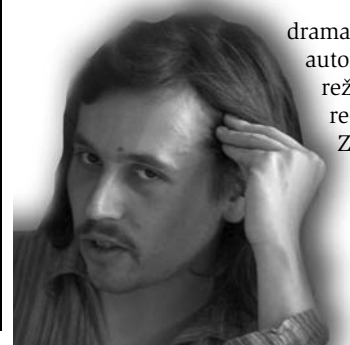

Dr. Danute Vaigauskaite,
vedoucí katedry režie
na Klaipeda University
v Litvě

MgA. Jan Šotkovský,

dramaturg,
autor, herec,
režisér
recenzent
Zpravodaje

Jiráskův „Gero“ v podání vybraných českých ochotníků z rozličných ochotnických souborů.
Hra byla předvedena na XVI. Jiráskově Hronově. Obraz z posledního jednání.

Rukověť pro začínající diskutéry

I. Několik receptů na velké i malé formy diskusních příspěvků:

1. Diskutuj tak, abys působil dojmem, že plníš podmínky odznaku „100 letních diskusních příspěvků“.
2. Rozváděj neobratně fakta, která už lépe shrnul předřečník.
3. Nediskutuj stručně. Posluchačům je v Hronově třeba spánku.
4. Své soudy vyslovuj tak kategoricky, aby bylo zřejmé, že všemu rozumíš – a hlavně: abys nemusel nic dokazovat.
5. V závěru neopomeň vyvrátit vše, co jsi nanesl v úvodu. Tím dáš najevo, že nevidíš problémy úzce.
6. Čekej na potlesk. Nedostaví-li se, důstojně odejdi ze sálu a dej si párek.
7. Není-li tvým vývodům věnována náležitá pozornost (šum, brblání, projevy nevole i naopak), zbývá ti možnost obhájit svá tvrdá stanoviska v užším kroužku (fronta na pivo, holič, pisoár).

II. Alespoň dvě příkladů řečnických obrátů:

1. „Dívám se na věc kriticky! A tak mě inscenace přesvědčila v mém přesvědčení, že mě vlastně nepřesvědčila. Je to ovšem diskutabilní.“ (Nyní se čeká na potlesk. Posléze se hrdě odchází a dává si párek.)
2. „Ano! Hra se mi velice líbila, ale proč se dostala až na Hronov?!? A vůbec: proč ji DILIA vydala? Nebo nevydala...? Teď tedy nevím... Jestli ji ale nevydala, tak proč ji nevydala?! (Potlesk zaručen. Párek odpadá.)

Osvojíš-li si svrchu uvedené teze, ve zdraví se dožiješ ještě mnoha a mnoha Hronovů.

Přehlídkový zpravodaj z roku 1962 /převzato z příručky „Jiráskovu Hronovu k sedmdesátinám“/

Lektorské karty

**Místo Žolíka vytáhl sis Černíka.
Postup na nejbližšího Jirásku
se všemi důsledky, které to má.**

**Zahraj s malým kašpárkem velké
divadlo.**

Mluv dvě kola litevsky.

**Divadelní šotek vás přesunul
k figurce, která je od vás nejdále.**

Pár vět na povzbuzení

Pokud vám v hlavě zní Bam, určitě se časem dostaví i Bim. Ale nebojte, BUM nepřijde.

Kolikrát jste denně na představení, tolikrát jste člověkem!

Jste-li mimo, buďte mimo, ale s elegancí.

Také jste zapomněli na to, že doma máte své děti, muže nebo manželky? Nic si z toho nedělejte, nejste v tom sami.

Pro někoho by snad dnes mohl přijít třetí kritický den. V takovém případě si oddechněte, protože některé čeká teprve zítra. Vy už ho přitom budete mít dávno za sebou.

Vysprchovali jste se - konečně. Trvalo to sice deset vteřin, ale žít z toho můžete zase pár dní.

Na to, že jste nešli vůbec spát, vypadáte báječně.

Lehce se pousmát a ještě se zavřenýma očima nechat doznít sen. Polaskat se proudem vody, a s úsměvem vychutnat její chlad. Kouknout se na oblohu a nechat se rozesmát rozvernými tvary mraku. Pozdravit souseda, zavrkat na děcko v kočárku. Zkusit najít jinou cestu do práce nebo se dívat novými očima. Usmát se na tvář v okně ukrytou za zažloutlými záclonami. Jemně přidechnout s vědomím, že objevovat je tak krásné. Tajně se rozchechat s rackem a zaposlouchat se do společné ozvěny. Zatvářít se hrozně vážně a pak se tomu znovu zařehtat. Zamilovat se do někoho, koho už milujete. Přijmout výzvu a zakřenit se. Políbit se zdviženými koutky kohokoliv něžně na spánek.

Před usnutím si zabroukat.
VYDECHNOUT.

pajzl geist

**aneb hledáme hronovskou hospodu
s duší. zn.: spěchá**

Čajovna U Bílého draka

Když už člověk na festivalu padá únavou, má jen několik možností. Jít se vyspat a riskovat neprobuzení a zameškání představení. Vyspat se na představení a chrápáním si vykoledovat ostudu. Třetí možnost je podle mě nejschůdnější. Na hodinku zalézt do čajovny, natáhnout si nohy mezi polštářů a posílit odolnost proti spánku silným čajem či navodit pohodu vodní dýmku.

V Hronově naštěstí čajovna je. V Jiráskově ulici pomáhá unaveným již řadu let. V letošním roce však prošla poměrně zásadní proměnou. Přestěhovala se o dům dál a o patro výš.

Oproti původní čajovně ztratila řadu zákoutí, ve kterých mohl být člověk sám, i když bylo plno. V nové čajovně vidí všichni

na všechny a každý každého slyší. Prostor je nedostatečně utlumen. To je dosti podstatný zápor a pajzl geist tím dostává trochu na frak, nicméně následovat už budou pouze klady. Lze se připojit na wi-fi a to dokonce bez kódu (přípojný bod má název „restaurace“), je zde dětský koutek a všechno je nové, neošoupané a čerstvé (tento klad může být pro řadu lidí zápor). Čajmeni jsou ochotní a reagují i na slabé zacinkání zvonků na stolech. Ceny jsou příznivé a výběr čajů jako i v minulých letech nepřeborný. Redakce z vlastní zkušenosti návštěvu doporučuje.

-saj-

GALERIE HRDINŮ (FOUND HEROES)

Važte si jich! Toto jsou lidé, kteří nesou svoji kůži na trh! Na stránkách Zpravodaje hovoří o představeních, která právě zhlédli. Abychom se přesvědčili o jejich odvaze a loajalitě k redakci, položili jsme jim dvě osobní otázky.

1. Jak jste spokojen(a) s tím, že se můžete vyjadřovat prostřednictvím Zpravodaje?
2. Jste volný(á) nebo zadáný(á)?

Honza Kroul, 34 let

Nesmírně si vážím toho, že se mohu vyjadřovat na stránkách Zpravodaje a ještě více si vážím toho, že jsem byl osloven hned první den festivalu. Rozhodně se budu snažit, aby mé příspěvky byly přínosné a aby Zpravodaj nějakým způsobem obohatily. Jsem rád, že všichni redaktori jsou takoví velcí profesionálové.

Pokud se týče volnosti, tak už nejsem volný.

Petra Jirásková, 23 let

Je pro mě čest, že se mohu vyjadřovat ve Zpravodaji.

Ano, jsem volná

Kateřina Horáková, 21 let

Vážím si, že mohu prezentovat své názory na stránkách Zpravodaje jako nesmírné příležitosti a velmi si toho považuji.

Definujte pojem volná! Běžně nejsem k mání.

-saj-

Našly se hodinky!

Je jasné, že čas je na Jiráskově Hronově relativním pojmem a někteří účastníci opravdu nepotřebují měřit čas. Na druhou stranu je však zřejmé, že všechno jednou končí a chronometr se opět může hodit v běžném životě. Tudíž: kdo jste ztratil hodinky, můžete se pro ně zastavit v informačním středisku v základní škole. Popis přístroje záměrně neuvádíme, abychom nabyli v případě předání nálezu jistoty, že se přihlásil skutečný majitel.

red

Čím méně je herec nadán, tím víc se cítí „geniální“, což mu ovšem znemožňuje přistoupit cílevědomě ke studiu hereckého umění.

Největší moudrost je uvědomit si svou nevědomost. K tomu jsem dospěl a doznávám, že z oblasti intuice a podvědomí nevím nic než to, že je to tajemství známé jen umělkyni – tvořivé přirozenosti.

K.S.Stanislavskij

/vybráno z knihy: Stanislavského metoda
herecké práce, zpracoval Radovan Lukavský/

Mezinárodní diskusní platforma je otevřená každému

Ode dneška se každý den koná v učebně diskusního klubu v ZŠ na náměstí od 13.00 do 14.00 Mezinárodní diskusní fórum.

Rozmanité osazenstvo příchozích budou usměrňovat lektori Mgr. et MgA. Roman Černík, Luděk Richter a Dr. Danute Vaigauskeite. Všichni tři vás srdečně zvou k návštěvě! Vítán je kdokoli se zájmem o diskusi. Jednácím jazykem je angličtina.

red

program

zítra

pondělí 2. srpna 2010

9:00 - Učebna v ZUŠ
Rozborový seminář SČDO

DP 9:00 - Jídelna Hotelové školy
Symposium

Tradice českého ochotnického divadla a amatérské divadlo dneška

13:00 - Učebna DK
Rozborový seminář pro zahraniční účastníky

14:00 - Jídelna Hotelové školy
Problémový klub
(Tanec, tanec..., Jelízaveta Bam, Vertigo, Sestra)

ZP 14:00 a 19:00 - Sál Josefa Čapka (145min.)
DS Ty-já-tr/Hroboso, Divadlo Radar Praha /
Frank pátý

ZP 16:30 a 20:00 - Jiráskovo divadlo (55min.)
NEST, theatre group of the MUZtheater Zaandam,
Nizozemí
Smaland

DP 17:00 hodin Park A. Jiráska
Hronovská dechovka

ZP 17:15 a 21:30 - Sokolovna (65min.)
Tichý Jelen Roztoky
Richard 3

DP 19.00 hodin - Park A. Jiráska
Modeus
Hudební skupina z Hronova

DP 21.30 hodin - Park A. Jiráska
Divadlo Osm tyčí, Žďár nad Metují
Hajzl bába
Veršovaná anekdota z prostředí veřejných záchodků

DP 22.00 hodin - Jiráskovo divadlo
6 NaChodníku
Autorský šanson

23:00 - Učebna DK
Diskusní klub
(Smaland)

DP - doprovodný program

ZP - základní program

Změna programu vyhrazena!

V případě nepříznivého počasí
se doprovodný program v parku ruší!

Zpravodaj 80. Jiráskova Hronova 2010

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Zuzana Vojtíšková (šéfredaktorka),

Jana Soprová, Lenka Novotná,

Jan Švácha, David Slížek,

Ivo Mičkal (fotograf), Michal Drtina (sazba)

Ilustrace DD: David Daenemark

Stránky festivalu: <http://www.mestohronov.cz>

E-mail redakce: zpravodaj.jh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10,- Kč

Sponzor tisku: Konica Minolta

Redakční uzávěrka: 1. srpna 2010 v 03:20h

Vychází: 1. srpna 2010 ve 14:00h

Neprošlo jazykovou úpravou!

9:00 - Učebna v ZUŠ
Rozborový seminář SČDO

13:00 - Učebna DK
Rozborový seminář pro zahraniční účastníky

DP 13.00 hodin - Průvod od školy do parku
A. Jiráskova
Vavřínecký den Hotelové školy Hronov

14:00 - Jídelna Hotelové školy
Problémový klub
(Černobyl, Lidé jsou spokojeni)

ZP 14:00 a 17:00 - Jiráskovo divadlo (55min.)
Komponovaný program z vystoupení celostátní přehlídky scénického tance v Jablonci nad Nisou 2009
Tanec, Tanec...

ZP 14:00, 17:00 a 21:45 - Sokolovna
Studio Divadla Dagmar a pedagogické školy Karlovy Vary
Sestra

ZP 16:00 a 18:30 - Sál Josefa Čapka (35min.)
LDO ZUŠ Trutnov
Vertigo

DP 18.30 hodin - Park A. Jiráskova
ZUŠ Hronov
Dechový orchestr mladých - koncert

ZP 20:00 - Jiráskovo divadlo (65min.)
Antonín D.S. - Krvik Totr Praha
Jelízaveta Bam

DP 20.30 hodin - Park A. Jiráskova
ZŠ Hronov
Staré pověsti české - muzikál

DP 22.00 hodin - Jiráskovo divadlo (80min.)
Divadelný súbtor Jána Chalupku Mesta Brezno
Paní richtárka

DP 22.00 hodin - Park A. Jiráskova
Česká improvizáční liga, o.s.
Improvizační zápas

22:45 - Učebna DK
Diskuzní klub
(Tanec, tanec..., Jelízaveta Bam, Vertigo, Sestra)

DP - doprovodný program
ZP - základní program
Změna programu vyhrazena!
V případě nepříznivého počasí
se doprovodný program v parku ruší!

Ať žije divadlo!

Devět výjevů ze života divadelníků nám pro Zpravodaj namaloval mladý a nadějný umělec David Daenemark z Rakovníka. Zkuste odhalit jeho myšlenky a napsat nám, co znázorňuje konkrétně tento obrázek...

Nejoriginálnější nápad oceníme sadou příjemného a překvapivého čtení na dobrou noc. Pište sms na **606644294** nebo e-mail na zpravodaj.jh@centrum.cz nejpozději do 01:00.

red

Výjev třetí:

Výjev druhý:

- Doba temna mívá i své světlé stránky.
- Máte tady někdo sůl? Tak se vzájemně posolte!
- **Žena stínem oděna - mužem stále honěna.**
- Nově vzniklé lázně poblíž pobřeží Mexického zálivu přivítaly první, trochu rozpačité rekreanty.
- Ve stínu šéfa BP se utopily veškeré hlasy ekologických aktivistů.
- Porodní bolesti dramatika.
-
- Ze zdroje blízkého DD: Překvapivý závěr večera na divadelním festivalu... Sex po představení.

Autorovi tučně označené věty blahopřejeme! V redakci ho čeká odměna.

red

Najdeme Krumlovského?

Před 135 lety, 30. července 1875, zemřel herec František Xaver Krumlovský, bohémský bouřlivák, majitel zvučného hlasu a herecký talent od pánaboha, ale také muž neklidné povahy se sklony k tuláctví, nespolehlivý a závislý na alkoholu. Umělec obdařený výraznou mužnou tváří a urostlou postavou. Strhující herecké kreace střídal s bouřlivými opileckými recidivami, jimiž ničil celá představení. Zemřel v zapomnění a chudobě.

Najdete mezi sebou podobného bouřliváka? Pokud ano, dejte nám svůj tip.

-mel-

